O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

_____

B.A.Xolikov

2024-yil “___” _____

Ro‘yxatga olindi: № BD-60110900-1.09

2024-yil “___” _____

UZLUKSIZ TA’LIMDAGI TENDENSIYALAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100 000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110 000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110900 – Xorijiy til va adabiyoti (ingliz tili)
	60110700 – O‘zbek tili va adabiyoti

Fan/modul kodi UTTVZY1705	O‘quv yili 2027-2028	Semestr 7	ECTS- Kreditlar 5
Fan/modul turi Majburiy	**Ta’lim tili** O‘zbek/rus		**Haftadagi dars soatlari** 4

	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1	Uzluksiz ta’limdagi tendensiyalar va zamonaviy yondashuvlar	60	90	150

Fanninig mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – uzluksiz ta’limdagi tendensiyalar va zamonaviy yondashuvlar bilan tanishtirish, ta’lim sohasidagi global chaqiriqlar va ta’lim siyosatining ustuvor yo‘nalishlarini tahlil qilish va baholay olishga o‘rgatish.

Fanning vazifalari:

– talabalarni ta’lim sohasini modernizatsiyalashning asosiy yo‘nalishlari bilan tanishtirish;

– ta’limdagi xalqarolashuv va globallashuvning o‘ziga xos xususiyatlarini tahlil qilishga o‘rgatish;

– maktabgacha, umumiy, professional va oliy ta’limdagi yangilanishlarni o‘zlashtirish, ta’lim amaliyotiga qo‘llay olish malakasini shakllantirish;

– kompetensiyaviy yondashuv asosida ta’lim sifatini baholashga doir ilg‘or xorijiy tajribalarni o‘zlashtirish va samarali qo‘llay olish layoqatini shakllantirish;

– ta’lim qonunchiligini modernizatsiyalashning zaruriy shart-sharoitlarini to‘liq o‘zlashtirilishiga erishish.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Ta’lim siyosati.

Ta’lim sohasidagi global chaqiriqlar va ta’lim siyosati yo‘nalishlari. Xorijiy davlatlarda ta’limni modernizatsiyalashning asosiy yo‘nalishlari. Yevropada oliy maktabni isloh qilish va ta’lim sohasidagi integratsion jarayonlarning o‘zaro aloqadorligi. Rivojlangan davlatlarda ta’lim siyosati yo‘nalishlari.

2-mavzu. Ta’limning xalqarolashuvi va globallashuvi.

Ta’limning xalqarolashuvi va globallashuvi tendensiyalari hamda o‘ziga xosliklari. Oliy ta’limga qo‘yilayotgan yangi talablar.

3-mavzu. Maktabgacha, umumiy o‘rta, professional ta’limning mavjud

holati, muammolari va rivojlanish yo‘llari.

Maktabgacha ta’lim va maktabga tayyorlash. Umumiy o‘rta ta’lim. Professional ta’lim. Yevropa davlatlarida umumiy o‘rta va professional ta’limni modernizatsiyalashning asosiy yo‘nalishlari.

4-mavzu. Oliy ta’limdagi o‘zgarishlarning asosiy yo‘nalishlari.

Xorijiy davlatlarda zamonaviy oliy ta’lim holatining umumiy tavsifi. Xorijiy davlatlarda oliy ta’lim dasturlarini ishlab chiqishning umumiy tamoyillari va qabul jarayonlarini tashkil etish shart-sharoitlari. Pedagogik ta’limni tashkil etish. Germaniya va Fransiyada oliy ta’limni modernizatsiyalashning asosiy yo‘nalishlari.

5-mavzu. Oliy ta’limdan keyingi ta’lim va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash.

Xorijiy davlatlarda oliy ta’limdan keyingi ta’lim dasturlari va malaka talablari. Doktorantura tuzilmasi va shakllari. Doktoranturani isloh qilish muammolari va istiqbollari.

6-mavzu. Ta’lim sifatini baholash va nazorat qilish.

Ta’lim sifatini baholashning umumiy tamoyillari va zamonaviy yondashuvlarning o‘ziga xosliklari. Kompetensiya ta’lim rivojining ustuvor yondashuvi sifatida. Ta’lim sifatini baholashga doir milliy tizimlarning o‘ziga xosliklari. Ta’lim sifatini baholash ko‘rsatkichlari va shakllarining xalqarolashuvi. Oliy ta’lim sifatini baholash bo‘yicha xalqaro infrastrukturalarni shakllantirish.

7- mavzu. Ta’lim qonunchiligi modernizatsiyasi.

Rivojlangan davlatlarda ta’lim qonunchiligi modernizatsiyalashning shartsharoitlari va asosiy yo‘nalishlarining umumiy tavsifi. Bolon jarayonlariga Yevropa davlatlari ishtirokining meyoriy-huquqiy ta’minoti. Fransiyada ta’limni kodifikatsiyalash tajribasi.

8- mavzu. Dunyoda ta’lim rivojining qiyosiy tahlili.

Dunyo ta’lim rivojining qiyosiy tahlilini olib borish. Dunyoda ta’limda kasbiy rivojlanishga kirish uchun innovatsion texnologiyalardan foydalanish. Onlayn ta’lim orqali doimiy kasbiy rivojlanish imkoniyatlari. Paradigma o'zgarishi.

9- mavzu. Turli darajalarda ta’limni moliyalashtirish holati va tendensiyalari.

Ta’limni moliyalashtirish holati to‘g‘risida tadqiqotlar olib borish. Mavjud muammolar bo'yicha tadqiqotlarolib borish. Moliyalashtirish tizimini ishlab chiqish. O'quv sikli. Ta'limda tajribaning roli. Ishtirokchilar tajribasi bilan ishlash. O'quv standarti. Uzluksiz ta'lim kurslarida izchillik.

10- mavzu. Boshlang‘ich, umumiy o‘rta va professional ta’lim tizimidagi o‘zgarishlar.

Boshlang‘ich, umumiy o‘rta va professional ta’lim tizimidagi amalga oshirilgan o‘zgarishlar to‘g‘risida muhokamalar olib boorish, afzal va noafzal tomonlarini yoritib berish.

11- mavzu. Bolon jarayonlari va uning ta’lim modernizatsiyalashdagi roli.

Talabalar o‘rtasida samarali o‘zaro munosabatlarini o‘rnatish. Guruhni rivojlantirish faoliyati. Bolon jarayonlarini tashkil etishning asosiy yondashuvlari. Jamoa a'zoligi. Tashkiliy muhit. Jamoa muammolarini hal qilish.

12- mavzu. Pedagoglarni kasbiy rivojlanishini baholashga doir yetakchi tendensiyalar.

Pedagoglarni kasbiy rivojlanishi uchun shart sharoitlar, baholashga doir yetakchi tendensiyalar va omillar. Ta'lim usullarining turlari. To'g'ridan-to'g'ri usul. Til o‘rgatishda kommunikativ yondashuv. Aralashtirilgan o'rganish. Masofaviy ta'lim. O'qituvchi va o'quvchiga yo'naltirilgan yondashuvlar.

13- mavzu. Ta’limni boshqarishning umumiy tamoyillari va mexanizmlari.

Sinfni boshqarish imkoniyatlarini tanlash. Sinfdagi o'zaro ta'sir. Tartib. O'tirish. Ko'rsatmalar berish. Monitoring. Imo-ishoralar. Tashkilotchilik qobiliyati. Sezgi.

14- mavzu. Maktabdan tashqari ta’lim.

Auditoriyada va auditoriyadan tashqarida olib boriladigan mashg’ulotlar. mashg’ulotlarini rejalashtirish. Mashg’ulotlarini yo'nalisi xaritasi. Mashg’ulotlarini turlari. Juft bo'lib ishlamoq. Kichik guruhlarda ishlash.

15- mavzu. Xalqaro ta’lim xizmatlari bozori.

Darslarni xalqaro standartlar asosida rejalashtirish, rejalashtirish bosqichlari, qiyinchiliklari va muammolari. Dars komponentlarining uzviyligi. Xalqaro ta’lim xizmatlari bozorini tadqiq qilish. Dars maqsadlari. Materiallarni maqsadlarga moslashtirish. Kursni rejalashtirish. Dars mazmunini tanlash.

III. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar.

Seminar mashg‘ulotlarida talabalarda nazariy o‘zlashtirilgan bilimlar

mustahkamlanadi hamda amaliyotda qo‘llash ko‘nikma va malakalari hosil qilinadi. Seminar mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ta’lim siyosati.
2. Ta’limning xalqarolashuvi va globallashuvi.
3. Maktabgacha, umumiy o‘rta, professional ta’limning mavjud holati, muammolari va rivojlanish yo‘llari.
4. Oliy ta’limdagi o‘zgarishlarning asosiy yo‘nalishlari.
5. Oliy ta’limdan keyingi ta’lim va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash.
6. Ta’lim sifatini baholash va nazorat qilish.
7. Ta’lim qonunchiligi modernizatsiyasi.
8. Dunyoda ta’lim rivojining qiyosiy tahlili.
9. Turli darajalarda ta’limni moliyalashtirish holati va tendensiyalari.
10. Boshlang‘ich, umumiy o‘rta va professional ta’lim tizimidagi o‘zgarishlar.
11. Bolon jarayonlari va uning ta’lim modernizatsiyalashdagi roli.
12. Pedagoglarni kasbiy rivojlanishini baholashga doir yetakchi tendensiyalar.
13. Ta’limni boshqarishning umumiy tamoyillari va mexanizmlari.

	14.Maktabdan tashqari ta’lim. 15.Xalqaro ta’lim xizmatlari bozori. Seminar mashg‘ulotlarida talabalarda nazariy o‘zlashtirilgan bilimlar mustahkamlanadi hamda amaliyotda qo‘llash ko‘nikma va malakalari hosil qilinadi. **IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar.** Tavsiya etiladigan mustaqil ta’lim mavzulari: 1. Ta’limda zamonaviy texnologiyalar. 2. Ijtimoiy jarayonlar va ta’lim. 3. Kasbiy ta’lim mazmuni va texnologiyalari. 4. Maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlari. 5. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarida o‘qitish jarayonlarini tashkil etishga doir zamonaviy yondashuvlar. 6. Professional ta’limga dual o‘qitish tizimini tatbiq etish istiqbollari. 7. Oliy ta’lim va Bolon jarayonlari. 8. Tadqiqiy pedagogika va ta’lim amaliyoti. 9. Innovatsion texnologiyalar ta’lim sifatini oshirish manbai sifatida. 10. Ta’lim sifati, ochiqligi va samaradorligini oshirish uchun nostandart qarorlardan foydalanish. 11. Inklyuziv ta’lim tolerant muhitni yaratish resursi sifatida. 12. Zamonaviy ta’limda psixologik-pedagogik qo‘llab-quvvatlashni rivojlantirish. 13. Elektron ta’lim rivojining yetakchi tendensiyalari. 14. Hayot davomida ta’lim muvaffaqiyat vositasi sifatida. 15. Oila va ta’lim.
	V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: - uzluksiz ta’limdagi tendensiyalar va zamonaviy yondashuvlar bilan umumiy chet tilini o‘qitish o‘rtasidagi farq to‘g‘risida ***tasavvurga ega bo‘lishi***; - uzluksiz ta’limda chet tilini o‘qitishning samarali va loyihaviy metodlaridan foydalanish to‘g‘risida **bilimga ega bo‘lishi**; - mavzuga doir material tanlash, uni moslashtirish va baholash kabi xususiyatlar, uzluksiz ta’limda informatsion texnologiyalardan foydalanish to‘g‘risida **ko‘nikmaga ega bo‘lishi**; - o‘quvchilarning qobiliyatlarini integrallashtirgan holda takomillashtiruvchi o‘quv jarayonini tashkil etish va portfolio bilan ishlash **malakasiga** ega bo‘lishi kerak**.**
	VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari: • ma’ruzalar; • interfaol mashg‘ulotlar;

	• kichik guruhlarda ishlash; • individual loyihalar. • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan mavzular haqida mustaqil mushohada yuritish, oraliq nazorat shaklida berilgan vazifa va topshiriqlarni yozma bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha og‘zaki sinovni topshirish.
	Asosiy adabiyotlar 1. Aleks Muur. Ta’lim berish va ta’lim olish: pedagogika, ta’lim dasturi va tarbiya. Ikkinchi nashr. - Rutledj. 2012. - 202 bet. 2. Azizxulayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. –T.: 2020y. 183 bet. 3. Mavlonova R.A. va boshqalar. Umumiy pedagogika.- T.: 2010 y. “Fan va texnologiya” nashriyoti. - 360 bet. 4. Pedagogika. Toxtaxodjaeva M. umumiy tahriri ostida. –T.: O‘zbekiston Faylasuflari milliy jamiyati. 2010 y. - 470 bet. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 1. David V. and Anne F. Teaching Children English. Cambridge University Press. 1995. – 280 p 2. Jim S. Learning Teaching: the essential guide to English language teaching. Oxford: Macmillan. 2011. – 414 p. 3. Wallace M. J. Action Research for Language Teachers. – Cambridge and New York: CUP. 1998. – 358 p. 4. Ur P. A. Course in Language Teaching: Practice and Theory. – Cambridge: CUPUK. 2010. –378 p. **Axborot manbaalari** 1. http://www.pbs.org/newshour/extra/teachers/lessonplans/media/podcasting.html 2. http://esl.about.eom/od/engIishlistening/a/intro_podcasts.htm 3. www.teachingenglish.org.uk 4. www.tesol.org 5. www.teachertrainingvideos.com 6. www.learnenglish.org.uk
	Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2024-yil “___” _____ dagi “___”-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
	Fan/modul uchun mas’ullar: L.F.Xoliqova – SamDChTI, “Innovatsion ta’lim texnologiyalari va

	pedagogikasi” kafedrasi katta o‘qituvchisi PhD. N.B.Nazarova – SamDChTI, “Innovatsion ta’lim texnologiyalari va pedagogikasi” kafedrasi o‘qituvchisi.
	Taqrizchilar: F.P.Davronova – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Xorijiy tillar” kafedrasi katta o‘qituvchisi, PhD. G.H.Obruyeva – SamDChTI “Ingliz tili leksikologiyasi va stilistikasi” kafedrasi mudiri, f.f.n. dotsent.